

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **H. K. F. M. "P."**, IČO: X. so sídlom P., X. L. O., P., zastúpeného právnym zástupcom JUDr. I. P. G., advokátom, so sídlom v T., S., proti žalovanému: **M. Č.**, bytom Z., X. K. (pôvodne podnikajúcemu pod obchodným menom M. Č. - T. – T. I. N., IČO: X., s miestom podnikania K. X.), zastúpenému právnym zástupcom JUDr. J. V., advokátom, so sídlom v Č., P., **o zaplatenie 451,62 eur (13.605,40 Sk) s príslušenstvom**, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/360/2010 - 354 zo dňa 27. októbra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/360/2010 - 354 zo dňa 27. októbra 2011 **o d m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Čadca rozsudkom č.k. 4Cb/60/2006 - 317 zo dňa 22.04.2010 v spojení s opravným uznesením č.k. 4Cb/60/2006 - 330 zo dňa 20.09.2010 uložil žalovanému povinnosť, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, zaplatiť žalobcovi sumu 451,62 Eur s 13%-ným úrokom z omeškania ročne od 28.04.2005 do zaplatenia. Výrokom II. rozhodol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 671,06 Eur. Výrokom III. návrh žalovaného na náhradu zavinených trov konania zamietol. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, rozsudkom č.k. 13Cob/360/2010 - 354 zo dňa 27.10.2011 rozhodol tak,

že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením v napadnutých výrokoch I. a II. potvrdil. Ďalším výrokom žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi, na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 54,23 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa

09.01.2011.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa podľa § 219 ods. 2 OSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku v spojení s opravným uznesením a na zvýraznenie správnosti jeho záverov doplnil niektoré ďalšie argumenty. Podrobne sa tiež vysporiadal s námietkou žalovaného, že sa mu postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať pred súdom, keď vec bola rozhodnutá na pojednávaní dňa 22.04.2010 v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu (napriek žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania, doloženého potvrdením o jeho práceneschopnosti), pričom súd prvého stupňa na tomto pojednávaní vykonával dôkazy, ku ktorým žalovaný nemal možnosť sa vyjadriť.

Odvolací súd v tejto súvislosti konštatoval, a to zhodne s názorom súdu prvého stupňa, že žalovaným tvrdená práceneschopnosť podľa predloženého potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, keď žalovaný bol práceneschopný od 12.04.2010, nebola dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania podľa § 101 ods. 2 OSP. K tomuto záveru dospel na základe viacerých okolností. Jednou z nich bola dĺžka súdneho konania, ktoré sa začalo doručením žaloby na Okresný súd v Čadci dňa 27.12.2005, pričom vec bola rozhodnutá napadnutým rozsudkom dňa 22.04.2010. Po celú túto dĺžku súdneho konania mal tak žalobca, ako aj žalovaný, vytvorený dostatočný časový priestor k realizovaniu svojich nielen procesných, ale aj Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv, a bolo už len na účastníkoch súdneho konania, akým spôsobom ich budú naplňovať. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalovaný potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti (z ktorého vyplývala práceneschopnosť od 12.04.2010), nepreukázal, že tento dôvod práceneschopnosti trval aj v čase konania okresného súdu, to znamená ku dňu 22.04.2010. V súvislosti s tvrdeným odvolacím dôvodom, že žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, odvolací súd poukázal na to, že na pojednávaní dňa 12.05.2009 boli žalovaný a jeho právny zástupca prítomní a mali tak v zmysle § 123 OSP možnosť vyjadriť sa k tam vykonávaným dôkazom. Okrem toho dokazovanie podľa § 122 a nasl. OSP sa realizovalo v priebehu celého trvania sporu pred okresným súdom a nemožno ho zúžiť len na jeden úkon nariadeného pojednávania dňa 22.04.2010. Tento odvolací dôvod teda podľa názoru

2.

krajského súdu nie je relevantný, keďže dokazovanie bolo vykonávané v priebehu celého súdneho konania, o čom svedčia zápisnice o pojednávaniach pred súdom prvého stupňa. Je tiež nevyhnutné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že na pojednávaní dňa 22.04.2010 bola v rámci dokazovania vykonaná iba sumarizácia všetkých doteraz označených a predložených dôkazov potrebných pre rozhodnutie veci, ktoré dôkazy však už boli jednotlivo vykonávané na predchádzajúcich pojednávaniach, to znamená ešte pred dátumom pojednávania 22.04.2010. Pokiaľ ide o znalecké dokazovanie, odvolací súd poukázal na to, že uznesenie Okresného súdu Čadca č.k. 4Cb/60/2006 - 152 zo dňa 10.8.2009, ktorým sa znalecké dokazovanie nariadilo, bolo doručené všetkým účastníkom konania, to znamená aj žalovanému a jeho právnenému zástupcovi a rovnako tak aj znalecký posudok č. 16/2009, vypracovaný znalcom Ing. R. N. Nielen k nemu, ale aj k ostatným dôkazom, ktoré tvoria súčasť súdneho spisu, mal žalovaný možnosť sa vyjadriť už pred pojednávaním konaným dňa 22.04.2010. Preto prejednanie veci v neprítomnosti žalovaného na tomto pojednávaní neznamenalo odňatie možnosti žalovanému konať pred súdom. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na obsah zápisnice o pojednávaní konanom dňa 22.04.2010, ktorá sa nachádza na č.l. 309 až 310 spisu, kde uvádzané dôkazy, s ktorými sa súd prvého stupňa oboznámil, sú v celom súhrne dôkazmi, ku ktorým žalovaný mal možnosť sa vyjadriť a aj sa vyjadroval v priebehu súdneho konania. Z ustanovenia § 101 ods. 2 OSP vyplýva, že k odročeniu súdneho pojednávania sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to podanie žiadosti o odročenie pojednávania a existencia dôležitého dôvodu. Žalovaný podľa názoru odvolacieho súdu nepreukázal existenciu tvrdeného dôležitého dôvodu pre odročenie pojednávania, a to trvanie práceneschopnosti k dátumu 22.04.2010 a súčasne sa ani sa nejednalo o dôležitý dôvod, vzhľadom na priebeh súdneho konania, jeho dĺžku a spôsob vykonávania dôkazov pred súdom prvého stupňa. Podľa odvolacieho súdu boli splnené podmienky k prejednaniu veci v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, a to aj s ohľadom na dôslednú aplikáciu zásady rovnosti strán v súdnom konaní, ktorá je vyjadrená nielen v § 18 OSP, ale aj v čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky. Zásada rovnosti strán v súdnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02). Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane. Obsah práva rovnosti ako jedného z určujúcich ústavnoprávných princípov občianskeho súdneho

konania spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania (osobitne sporového konania), ako aj iného civilného procesu, majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (II. ÚS 35/02). Zásada vyjadrujúca "právo na spravodlivý súdny proces" je spojená s nutnosťou rovnakých "pravidiel hry", ale tiež aj s princípom "rovnosti zbraní" pre všetkých účastníkov súdneho konania. Súdny sú preto povinné túto zásadu, ktorá je upravená aj v ust. § 18 OSP aplikovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom súdneho konania, to znamená bez ohľadu, aké majú procesné postavenie, a to nielen proti sporovej strane, v danom prípade žalovanému, ktorý podal odvolanie, ale aj vo vzťahu k žalobcovi. Žalobca ako strana v spore pri rovnosti so žalovaným má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietrahov a je to práve súd, ktorý aj podľa ust. § 6 OSP postupuje v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. V záujme zabezpečenia výkonu týchto práv a rovnosti strán v spore je preto potrebné dôvod pre odročenie pojednávania posudzovať so zreteľom k naplneniu týchto zásad a práv a vážnosť takéhoto dôvodu kvalifikovať s ohľadom k tejto zásade rovnosti, k samotnému účastníkovi súdneho konania a celkovému priebehu sporu.

V závere potom ešte odvolací súd zdôraznil, že žalovaný mohol svoju účasť na pojednávaní dňa 22.04.2010 zabezpečiť prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu, na strane ktorého nebolo preukázané, že by existoval dôležitý dôvod, ktorý by mu bránil v účasti na nariadenom pojednávaní. Oznámenie o termíne pojednávania mali žalovaný aj jeho právny zástupca doručené v dostatočnom časovom predstihu v zmysle § 115 ods. 2 OSP (žalovaný dňa 26.03.2010 a právny zástupca žalovaného dňa 24.3.2010), a preto ani z tohto hľadiska nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom. Súd prvého stupňa poskytol žalovanému ako účastníkovi konania priestor uplatňovať svoje práva, z ktorého dôvodu nebolo možné dospieť k záveru, že došlo k porušeniu práva žalovaného na súdnu ochranu a na rovnosť v konaní. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 153/07, podľa ktorého " ... zmyslom procesných garancií, vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3 a z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je zabezpečiť, aby bola účastníkovi konania, na ktorého sa tieto garancie vzťahujú, poskytnutá zo strany príslušného orgánu verejnej moci rozumná a dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím svojich procesných práv za podmienok, ktoré ho nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhým účastníkom konania. Ak procesný postup orgánu verejnej moci objektívne poskytol účastníkovi konania priestor uplatniť tieto procesné práva, no ten ich bez" dôvodu hodného osobitného zreteľa nevyužil

(prípadne nevyužil v plnom rozsahu), nemožno dospieť k záveru, že došlo k porušeniu jeho základných práv na súdnu ochranu, na rovnosť v konaní alebo na prerokovanie veci v jeho prítomnosti, prípadne k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie."

Proti tomuto rozhodnutiu Krajského súdu v Žiline podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorým navrhol rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho dovolania oprel o dovolacie dôvody upravené v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 237 písm. f/ OSP a v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ OSP. Namietal teda, že sa mu postupom súdov zúčastnených na rozhodovaní odňala možnosť konať pred súdom a že rozhodnutie odvolacieho aj prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. K odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom malo podľa dovolateľa dôjsť tým, že súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 20.04.2010 vec prejednal a rozhodol napriek tomu, že žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu ešte dňa 14.04.2010 ospravedlnil svoju neúčasť na predmetnom pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, ktorú preukázal priloženým lekárskeym potvrdením a zároveň požiadal súd o odročenie tohto pojednávania. Dovolateľ poukázal na to, že podľa R 31/1995 choroba účastníka, preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou, je dôležitým dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 OSP. Ak účastník konania v takom prípade požiadal včas o odročenie

pojednávania, prejednanie veci v jeho neprítomnosti treba kvalifikovať ako odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ OSP. Dovolateľ ďalej namietal nepravdivosť odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu (s ktorým sa stotožnil aj súd odvolací), a síce že " ... nebola potrebná prítomnosť odporcu, ani jeho právneho zástupcu, pretože súd vo veci nedokazoval". Poukázal na to, že prvostupňový súd pred vyhlásením rozsudku prečítal listinné dôkazy, a teda dokazovanie vo veci vykonával, pričom svojim postupom žalovanému neumožnil vyjadriť sa k týmto dôkazom, zhodnotiť vec po skutkovej aj právnej stránke a prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy. Úvaha súdu, že účasť žalovaného ani jeho právneho zástupcu na pojednávaní nebola potrebná, je podľa dovolateľa v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré priznávajú účastníkovi právo zúčastniť sa na pojednávaní a právo vyjadriť sa ku skutočnostiam a dôkazom o nich. Dovolateľ zastáva názor, že k nesprávne a nespravodlivému rozhodnutiu súdu prvého stupňa v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu prispela práve tá skutočnosť, že súd prvého stupňa uskutočnil pojednávanie v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu a neumožnil im vyjadriť sa ku skutkovej a právnej stránke veci. Dovolateľ ďalej poukázal na to, že podľa § 118 ods. 4 OSP účastníkovi konania prislúcha

právo pred vyhlásením konečného rozhodnutia vo veci zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu i k právnej stránke veci. V danom prípade bolo žalovanému nesprávnym postupom prvostupňového súdu toto právo odňaté, keďže súd neuznal lekárske potvrdenú práceneschopnosť žalovaného ako dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania a vo veci pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd prvého stupňa vyhodnotil preukázanú práceneschopnosť žalovaného ako jeho účelový postup, čo je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku ako aj platnou judikatúrou, ktorá hovorí, že choroba účastníka konania, ak je lekárske potvrdená, zakladá vždy dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. K porušeniu základného práva žalovaného konať pred súdom došlo tiež postupom odvolacieho súdu, ktorý sa celkom nepochopiteľne stotožnil s názorom súdu prvého stupňa. Odvolací súd totiž dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre prejednanie veci v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, pričom zdôraznil, že žalovaný mohol svoju účasť na pojednávaní dňa 20.04.2010 zabezpečiť aj prostredníctvom svojho zvoleného zástupcu, na strane ktorého nebol preukázaný dôležitý dôvod brániaci mu v účasti na pojednávaní. Podľa dovolateľa je tento názor odvolacieho súdu nesprávny, keďže právo účasti na pojednávaní je právom účastníka konania (a nie jeho právneho zástupcu), rovnako ako aj právo požiadať o odročenie pojednávania, ak je na to dôležitý dôvod a právo podľa § 118 ods. 4 OSP pred vydaním rozhodnutia zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu, prípadne vzniesť ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Aj keby sa teda právny zástupca žalovaného zúčastnil na pojednávaní dňa 20.04.2010, podľa dovolateľa to nič nemení na skutočnosti, že žalovanému sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, keďže žalovaný sa pre svoj nepriaznivý zdravotný stav nemohol zúčastniť pojednávania a preto požiadal o jeho odročenie, nakoľko sa chcel na pojednávaní vyjadriť k vykonanému dokazovaniu, avšak toto právo mu bolo súdom odopreté. V ďalšej časti svojho dovolania žalovaný poukazoval na údajné pochybenia súdu prvého stupňa v rámci zistenia skutkového stavu veci a jeho právneho posúdenia, keď prvostupňový súd nevykonal žalovaným navrhované dôkazy a zároveň na takto nesprávne a neúplne zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis. Rovnako však pochybil aj súd odvolací, ktorý na základe odvolania žalovaného nesprávne rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. V závere potom dovolateľ podľa § 243 OSP požiadal o odloženie vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu do rozhodnutia o dovolaní.

Žalobca sa k podanému dovolaniu do rozhodnutia odvolacieho súdu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP) najskôr to,

či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom.

Podľa § 238 OSP platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku, je prípustné:

- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1),
- proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2),
- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ods. 3).

Podľa § 238 ods. 5 OSP však dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

V prejednávanej veci, ktorá je nepochybne vecou obchodnou (vzhľadom na povahu účastníkov a predmet sporu), žalovaná istina (13.605,40 Sk) neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy platnej v deň podania žaloby na súde prvého stupňa, t.j. k 27.12.2005. Minimálna mesačná mzda od 01.10.2005 predstavovala sumu 6.900,- Sk, desaťnásobok tejto sumy je 69.000,- Sk. Zároveň dovolanie žalovaného smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, avšak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku nevyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 OSP. Preto prípustnosť dovolania v predmetnej veci z ustanovenia § 238 OSP nemožno vyvodiť.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z vád uvedených v § 237 OSP (tzv. dôvody zmätočnosti). Jedným z takých dôvodov je aj prípad, keď bola účastníkovi konania postupom súdu odňatá

možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/OSP). Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práva právom chránených záujmov. Podľa dovolateľa k takému pochybeniu došlo v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorý napriek skutočnosti, že žalobca včas ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní dňa 20.04.2010 a z dôležitého dôvodu požiadal o jeho odročenie, nielen že pojednávanie uskutočnil, ale na ňom aj vykonával dokazovanie a meritórne rozhodol. Okrem práva účasti na pojednávaní tak malo byť žalovanému účastníkovi konania odňaté tiež právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a právo v zmysle § 118 ods. 4 OSP pred skončením pojednávania, ktoré sa neodročuje, zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci.

Dovolací súd sa oboznámil s predloženým spisovým materiálom a dospel k záveru, že k odňatiu možnosti žalovanému účastníkovi konať pred súdom v dôsledku procesného postupu súdov (prvostupňového aj odvolacieho) v prejednávanej veci nedošlo. Prvostupňový Okresný súd Čadca na prejednanie veci nariadil celkovo štyri pojednávania na deň 26.10.2006, 24.01.2008, 12.05.2009 a 20.04.2010. Zo zápisníc z predmetných pojednávanií vyplýva, že dokazovanie v podobe čítania listinných dôkazov, výsluchov účastníkov resp. ich zástupcov a výsluchov svedkov sa vykonávalo na pojednávaniach konaných dňa 26.10.2006 a 12.05.2009, ktorých sa zúčastnil tak žalovaný ako aj jeho právny zástupca. Na pojednávaní dňa 22.04.2010, na ktorom sa zúčastnil iba právny zástupca žalobcu, sa žiadne dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. OSP nevykonávalo. Súd len oboznámil celý obsah spisu, vymenovaním jednotlivých v ňom sa nachádzajúcich dokumentov, od návrhu na začatie konania na č. 1. 2 - 3 až po ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a potvrdenie o práceneschopnosti žalovaného na č. 1. 307 - 308. Následne právnenému zástupcovi žalobcu poskytol poučenie v zmysle § 120 ods. 4 OSP v nadväznosti na § 205a OSP a skonštatoval, že žalovanému a jeho právnenému zástupcovi bolo takéto poučenie doručené v písomnej forme spolu s termínom pojednávania. Ďalej vyhlásil dokazovanie za skončené a zamietol návrh na doplnenie dokazovania. Na výzvu súdu sa právny zástupca žalobcu vyjadril v tom zmysle, že nemá žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a žiada, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného tiež k náhrade trov konania. Po prerušení pojednávania potom samosudkyňa vyhlásila rozsudok spolu s uvedením podstatných dôvodov a poučením o odvolaní. Z uvedeného vyplýva, že k odňatiu možnosti žalovanému vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom v súvislosti s jeho neúčastou na pojednávaní dňa 22.04.2010 dôjsť nemohlo, pretože na tomto pojednávaní žiadne dôkazy vykonávané neboli.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva účastníka zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní, z ustanovenia § 101 ods. 2 OSP vyplýva povinnosť súdu pokračovať v konaní,

aj keď sú účastníci nečinní, to znamená, že si neplnia povinnosti v zmysle § 101 ods. 1 OSP, prispieť k dosiahnutiu účelu konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a dbajú na pokyny súdu. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitých dôvodov o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takeého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Súd teda nie je povinný vyhovieť akejkolvek žiadosti o odročenie pojednávania, ale len takej, ktorú účastník odôvodní "dôležitým dôvodom". Dôležitosť dôvodu, pre ktorý účastník žiada o odročenie pojednávania, posudzuje súd s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu. Hoci to zákon výslovne neustanovuje, existenciu takeého dôvodu, ktorý účastníkovi bráni byť prítomný na pojednávaní, musí účastník súdu vždy preukázať, a to hodnoverným spôsobom. Uvedené bolo tiež súčasťou písomného poučenia, ktoré súd prvého stupňa žalovanému doručoval spolu s každým predvolaním na pojednávanie (viď č.l. 51, 92, 138 a 306 spisu). Doslova sa v ňom uvádzalo: „Podľa § 101 ods. 2 OSP ak po riadnom predvolaní sa nedostavíte na pojednávanie ani nepožiadate z dôležitých dôvodov o odročenie, môže súd vec prejednať vo Vašej neprítomnosti. Prejednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktorý sa musí súdu oznámiť a preukázať pred začatím pojednávania." Žalovaný bol teda dostatočne poučený o svojej povinnosti podať žiadosť o odročenie pojednávania včas, t.j. pred začatím pojednávania, odôvodniť ju dôležitým dôvodom a jeho existenciu súdu preukázať. Dovolateľ argumentuje judikátom R 31/1995, čo je rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo 66/94 zo dňa 18.04.1995, publikovaný v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod poradovým číslom 31/1995, ktorého právna veta znie: "Choroba účastníka preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou je dôležitým dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 OSP. Ak účastník konania v takomto prípade požiadal včas o odročenie pojednávania, prejednanie veci v jeho neprítomnosti treba kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ *OSP*." Z citovaného rozhodnutia vyplýva, že hodnoverným dôkazom o chorobe účastníka, ktorá mu bráni v účasti na pojednávaní, je potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti vystavené ošetrojúcim lekárom. V prejednávaní veci právny zástupca žalovaného písomným podaním zo dňa 13.04.2010, podaným osobne v podateľni súdu dňa 14.04.2010, ospravedlnil neúčast' svoju a svojho klienta na pojednávaní, ktoré bolo nariadené na . deň 22.04.2010 so začiatkom o 07.30 hod. Zároveň požiadal o odročenie tohto pojednávania na iný termín z dôvodu, že jeho klient je od 12.04.2010 práceneschopný. Prílohou uvedeného podania bola fotokópia časti Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti J 738964, vystaveného MUDr. O. M., všeobecným lekárom pre dospelých, dňa 13.04.2010, podľa ktorej bol žalovaný neschopný práce od 12.04.2010 a mal povolené vychádzky v čase od 10.00 hod. do 12.00 hod. a tiež v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod. Súd prvého stupňa uvedené podanie vyhodnotil tak, že z predloženého listinného dôkazu nie je zrejmé, že by ku dňu 22.04.2010, kedy súd

rozhodoval o návrhu na odročenie pojednávania, žalovaný preukázal existenciu práceneschopnosti. S týmto názorom súdu prvého stupňa sa stotožnil aj odvolací súd a stotožňuje sa s ním aj súd dovolací. Asi ťažko by totiž právny zástupca žalovaného mohol dňa 13.04.2010 vedieť, že jeho klient bude práceneschopný ešte aj dňa 22.04.2010, čiže 10 dní od začiatku práceneschopnosti a už vôbec to nemohol vedieť konajúci súd. Okrem toho, ako správne poukázal súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, práceneschopnosť žalovaného neznamená zároveň aj dôležitý dôvod neprítomnosti na strane jeho právneho zástupcu. Právnomu zástupcovi žalovaného nič nebránilo v tom, aby sa nariadeného pojednávania zúčastnil, resp. taká skutočnosť súdu nebola známa. Zrejme inak by súd prvého stupňa vyhodnotil neprítomnosť žalovaného a jeho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 22.04.2010, ak by sa naň právny zástupca dostavil (keď už bolo zrejmé, že termín pojednávania nebude zrušený), ospravedlnil neúčast' svojho klienta, požiadaval o odročenie pojednávania a zároveň súdu preukázal, že práceneschopnosť jeho klienta v dôsledku choroby naďalej trvá. Hlavným dôvodom, pre ktorý bol súd prvého stupňa v zmysle § 101 ods. 2 OSP oprávnený uskutočniť pojednávanie dňa 22.04.2010 v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu, bolo teda nepreukázanie existencie dôležitého dôvodu, ktorý by im bránil v účasti na tomto pojednávaní. Pokiaľ ide o záver odvolacieho súdu o tom, že žalovaný nielen že nepreukázal existenciu tvrdeného dôležitého dôvodu pre odročenie pojednávania, a to trvanie práceneschopnosti k dátumu 22.04.2010, ale sa ani nejednalo o dôležitý dôvod, vzhľadom na priebeh súdneho konania, jeho dĺžku a spôsob vykonávania dôkazov pred súdom prvého stupňa, dovolací súd poznamenáva, že doterajšia rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ale ani Ústavného súdu takémuto záveru nenasvedčuje. Inak povedané, nenasvedčuje tomu, že by choroba účastníka, potvrdená lekársky uznanou práceneschopnosťou, za istých okolností nemala byť dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 OSP. Ide však len o čisto hypotetické úvahy v rovine "čo by bolo keby", keďže rozhodujúce je to, že žalovaný nepreukázal existenciu tvrdeného dôležitého dôvodu pre odročenie pojednávania. Na druhej strane však treba súhlasiť s názorom prvostupňového aj odvolacieho súdu, že žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu lekársky uznanej práceneschopnosti by sa nemala zneužívať ako prostriedok zámernej procesnej obštrukcie. Účastník konania má nepochybne právo byť prítomný na pojednávaní a ak mu vážna prekážka bráni sa zúčastniť, má právo požiadať o jeho odročenie. Výkon týchto práv však nesmie brániť druhému účastníkovi v realizácii jeho práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Problém zneužívania tzv. „pééniek“ si uvedomoval aj zákonodarca, keď s účinnosťou od 01.01.2012 sprísnil pravidlá pre odročenie pojednávania v prípadoch, keď je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu. V takých prípadoch musí návrh na odročenie pojednávania okrem náležitostí podľa § 119

ods. 2 OSP obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára o tom, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za také vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník konania alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (§ 119 ods. 3 OSP). Hoci táto právna úprava v čase rozhodovania súdu prvého stupňa o návrhu žalovaného na odročenie pojednávania ešte nebola účinná, prísny postup prvostupňového súdu, pokiaľ ide o výklad § 101 ods. 2 OSP a jeho aplikáciu na danú procesnú situáciu, bol plne opodstatnený.

K odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom nedošlo ani v súvislosti s namietaným porušením práva v zmysle § 118 ods. 4 OSP. Podľa tohto ustanovenia, ak sa pojednávanie neodrokuje, súd pred jeho skončením vyzve účastníkov, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O odňatie možnosti konať pred súdom nešlo preto, že (ako bolo vysvetlené vyššie) súd prvého stupňa bol oprávnený pojednávať v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Ak by sa bol žalovaný pojednávania dňa 22.04.2010 zúčastnil, súd by ho bol nepochybne na také vyjadrenie vyzval, tak ako to urobil v prípade právneho zástupcu žalobcu, ktorý bol na pojednávaní prítomný. Odňatím možnosti konať pred súdom nie je skutočnosť, že účastník konania určité procesné právo neuplatnil, ale to, že mu jeho uplatnenie zo strany konajúceho súdu nebolo umožnené.

Výhrady dovolateľa voči postupu prvostupňového súdu spadajúce pod dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ OSP vyhodnotil teda dovolací súd ako neopodstatnené. Výhradami voči právnomu posúdeniu veci súdmi zúčastnenými na rozhodovaní sa nezaoberal, pretože ako vyplýva z predchádzajúceho výkladu, dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ OSP by bol dovolací súd oprávnený skúmať, len ak by bolo dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 238 OSP prípustné. Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol podľa § 218 ods. 1 písmeno c/ OSP, ktoré ustanovenie je cez § 243b ods. 5 OSP aplikovateľné aj na dovolacie konanie.

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov nepriznal, pretože si ich neuplatnil a ani mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Dovolací senát rozhodol v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 31. júla 2012

JUDr. Štefan Šatka, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová

3.

4.

5.

6.

8.

~ ~ . '4 . ~ C : > \ ~

~ ~ ~

pred~eáa s~átu